

Тернистий шлях до краси

Про життєвий шлях, про пошук особистісного «я» народного майстра декоративно-прикладного мистецтва, різьбяр Василя Степановича Позніка можна написати товстелезну книгу. Доля не була прихильною до нього із народження: сирітське повоєнне дитинство, яке провів у селі Глушиця Сарненського району, повна найнесподіваніших перипетій юність і неспокійна зрілість, а ще постійне прагнення - віднайти в цьому непростому світі щось близьке і рідне своїй душі, і за все своє життя він переконався: до розуміння таємниць краси шлях тернистий, а щастя митця мінливе, як весняні води.

- Василю Степановичу, розкажіть, які були Ваші перші кроки у мистецтві?

- Сталося так, що мене з дитинства виховувала бабуся. І після закінчення школи, щоб якнайшвидше заробити на кусок сліба, я пішов вчитися на чоботаря. Дуже швидко засвоїв премудрості цієї професії. Та душа не сприймала одноманітної роботи, дні в майстерні видавалися мукою. Хотілося взяти в руки олівець, пензлик і малювати, малювати, забувши про все на світі. Та навчатися образотворчому мистецтву не було змоги. Якраз набирали на курси керівників гуртків по класу баяна, а я до цього самотужки освоїв гру на гармошці, отож мені й запропонували: йди, мовляв. Проте після їх закінчення з'ясувалося, що роботу за новою спеціальністю не так легко знайти. А тут якраз прихворів, потрібні були гроші на лікування, й почувши, що набирають групу на цілину, я подався туди.

Ви знаєте, мені, напевно, в книзі життя відведено пройти хоч тернистий, але довгий шлях. Бо там, у Казахстані, серед степу, коли хлопці залишили мене одного з чемоданами і пішли шукати транспорт, щоб добратися до місця роботи, мені здалося, що це вже все, кінець. Відчув – замерзаю. І тут бачу, біжать коза., а за нею троє місцевих дітей. Подумав - марево. Аж ні - справжнісінькі. Вони й стали моїми рятувальниками, допомігши добратися до житла. Я й досі згадую ту духмяну юшку, якою мене пригостили у тій німецькій родині, до того смачною вона була.

Люди завжди пізнаються у біді. Й інколи зовсім чужі проймаються твоїми проблемами більше, ніж добрі знайомі. Мені на життєвій дорозі зустрічалися різні люди, та більше добрих.

Далі був у моєму житті Кокчетав, де навчився азам професії художника-оформлювача, і місто Кам'янськ Ростовської області, де відвідував художню студію, і заочне навчання в Московському народному університеті ім. Крупської на факультеті образотворчого мистецтва, який на жаль, не вдалося закінчити.

- **Здається, Ви були постійно в пошуку себе. Спотикалися, піднімалися, але не зрадили своєму поколінню.**

- Так цей пошук був дуже довгим. Але якщо Господь вділив людині децицію таланту, то його потрібно розвивати, а не занедбати. І я не вірю, що від важкого життя людина ламається. У моєму житті були такі ситуації, що здавалося, не витримаю, але знаходив сили і залишався вірний своїм ідеалам.

Ще коли був у Казахстані, довелося вісім місяців пролежати у лікарні в гіпсі. А перед операцією я просив лікаря: відпустіть мене на базар, куплю баян, без музики пропадемо в палаті. Подивився він на мене як на дивака, але відпустив.

І так усе життя намагаюся всьому навчитися, і щось творити таке, що приносило б задоволення людям.

- **А коли Ви вперш взяли в руки різець, то відразу відбули, що віднайшли щось своє?**

- Тоді я працював в Клесівському лісгоспі художником-оформлювачем. Там же була невелика майстерня, де виготовляли сувеніри. Якось випадково зайшов туди. Придивився й вирішив і собі спробувати. Взяв у руки різець і шматок дерева, а воно почало оживати в моїх руках. Я і сам тоді цьому не повірив, тільки згодом зрозумів, що це саме те, що я так довго намагався, відшукати і нарешті віднайшов. Звичайно, майстерність і досвід прийшли з роками,

згодом виробився свій стиль. Я формувався сам по собі, і саме тому, мабуть, мої роботи і відрізняються від доробків майстрів, які десь навчалися. Хоч у моєму житті й був один курйозний випадок, пов'язаний із навчанням. Прийшло повідомлення: направити когось в Кременчук Полтавської області людину, щоб навчити працювати з соломкою, з подальшим застосуванням цієї технології в лісгоспі. Приїжджаютьуди, дивлюся - скрізь деревина, тирса. Питаю, а де ж солома. На мене з підозрою подивилися. На полі, кажуть. Аж пізніше з'ясувалося, в документі сталася помилка і направляли вчитися робити солонки. Я і там часу не гаяв: придивлявся, багато чого перейняв.

- Митець інколи є залежним від свого захоплення, а що для Вас різьблення?

- Це робота для душі. Я від нею отримую велике задоволення. Мої роботи - це мої діти. Я їх всіх однаково люблю. Коли бачиш красиву річ, виготовлену своїми руками, то хочеш поділитися своєю радістю з іншими, хочеш, щоб твою роботу побачили. Мої роботи «В сім'ї вольній, новій», «Одне однісіньке під тином», «Лісова пісня», «Наймичка» та інші були на багатьох виставках у Києві, Львові. Цього року відбулася персональна виставка в Сарнах. Запрошують і на різні свята, на «Музейні гостини» до Рівного.

Проте хотілося б, щоб у нас людей, які беруться за справу, пов'язану з мистецтвом, підтримували і матеріально, і тоді б митці творили, а не займалися заробітчанством.

- Я знаю, що Ваша дружина теж творча людина. Як вона сприймає Ваші творчі пошуки?

- Моя дружина - вишивальниця. І вона добре розуміє, що кожна робота вимагає натхнення, часу, сил, і в усьому мені допомагає, а ще дуже скучає за роботами, які довга бувають на виставках. Обидві наші доньки, хоч і працюють в галузях, далеких від мистецтва, аде вміють багато чого робити: у Людмили є дуже цікаві роботи зі шкіри, а Дарина може будь-що створити з пластиліну.

Василь Степанович Познік - самобутній митець, його таланти багатогранний, роботи дивують своєю оригінальністю, вони сповнені філософського змісту і народної мудрості. І дуже прикро, що його документи на подання на заслуженого майстра народної творчості вже вкотре десь губляться у чиновницьких кабінетах. А він, людина спокійна, без особливих претензій, не нагадує про себе зайвий раз. Перекоаний, що слава сама повинна знайти митця, а не він її повинен шукати. Й дуже віриться в те, що ця творча людина не розчарується в нашому сьогодні.

Ольга Дем'янчук

